

פרק שני בסידרה: האם ישראל שונה מארצות אחרות במיספר מיקרי האונס ובטיפול בהם?

האם יש אונס קלאסי?

המתלוננת אמרה כי סיפורה ייש יאמינו לה שזהו אונס? העידה חוקרת המישרטה בבית-המשפט והוסיפה: "אבל לי יש יותר נסיון, אני מכירה יותר מיקרי אונס, ומתוך הניסיון שלי אוכל לומר כי זהו אונס קלאסי."

האם יש אונס קלאסי? האם קיימים קווי דמיון בין מיקרה ומיקרה? בדקתי

נאנסת-נרצחת וינר נגמר רע

עזן הסברה לנשים, אל תסמוך על זרים — עצות לנוסות בנות-עשרה

ב-1979 נרצחה החיילת ורד וינר במבור אות קיבוץ מיסמרה-הנגב. היא היתה בדרכה מהאוטובוס בליל-עלטה, נאנסה ונרצחה. אך מיקרים כאלה אינם חדשים במדינת ישראל. כבר ב-1949, עם קום המדינה, קרה אחד ממיקרי האונס והרצח המפורסם סמים ביותר. זוג צעיר שבילה בגן-מאיר בחצות-ליל, הותקף על-ידי גבר מצוייד במוט עץ. הוא היכה בראשו של הבחור והלם בראשה של הנערה. אחרי מאבק ממושך הצליח לאונס את הצעירה שהיתה חבולה קשה. הצעיר מת למחרת מפצעיו. סיפור המעשה היה מיוחד במינו, מי כיוון שהאדם שהורשע ברצח ובאונס, דויד יעקובוביץ, חזר למקום עשר דקות אחרי המיקרה, והביא חלוק לנערה הפצועה עזרה כדי שתוכל להתלבש וללכת הביתה. כאשר ציוותה עליו להזעיק עזרה, טילפן למישרטה. יעקובוביץ הורשע בדין, ונידון למוות, אך טען במשך כל שנות מאסרו כי הוא חף-מפשע, וכי עבר במקום בו מיקרה ורק רצה לעזור לנערה הפצועה. כאשר התחלתי לתחקר אנשים המטפלים באונס מכל זוויותיו, אמרה לי פרקת ליטה צעירה, כי לדעתה המשותף לכל מיקרה האונס הוא התמימות וקלות-הדעת של הנערות המותקפות. נערה הנכנסת למכוניתו של אדם בלתי-מוכר לה ועולה לחדרו של גבר זר, מעודדת אונס, ציינה הפרקליטה. כאשר שאלתי על כך את הנשים העוסקות בסיוע לקורבנות אונס מטעם התנועה הפמיניסטית בישראל, הן לא הסכימו לכך.

אחרי שבוצע בה כנראה מעשה איר נס. גופתה נמצאה בחולות קיסריה. עמוס ברנס הורשע בעבירה זו. אך גופות נוספות של נערות נמצאו בחולות קיסריה במועדים שונים. ברבות מהן נמצאו סימני אלימות מינית. חלק גדול מפרשות אלה לא פוענח עד היום.

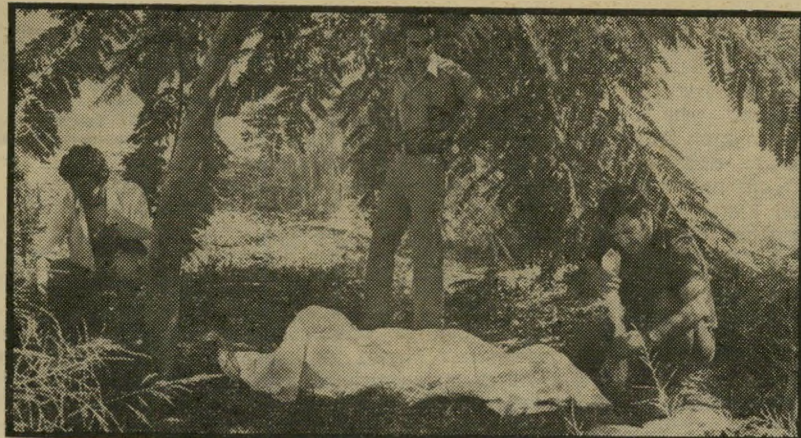
את זיכרונותי ככתבת מיספסית במשך ארבע שנים בבית-המשפט. מיספרם הרב של מיקרי האונס המתבררים מדי שבוע, הפתיע אותי ככתבת חדשה.

המסטאטיסטיקה של מיסטרתישראל הסתבר לי כי ב-1981 עלה מיספר מיקרי האונס במדינה ב-45%! בתל-אביב בלבד עלה השיעור ב-40%. לדברי הפרופסור מנחם אמיר, מומחה בינלאומי לאונס, יש מדי שנה כ-4000 מיקרי אונס בישראל, אך מתלוננות רק בין עשרה לעשרים אחוז מהקורבנות.

האשה תמיד אשמה?

מיספרם של מיקרי האונס הביא אותי פעם להציע לעורך, בבדיחות הדעת, להקדיש מדור מיוחד לאונס, שיקרא "אונס השבוע". אולם אונס אינו עניין לבדיחות. למרות שגברים רבים עדיין מגיבים בקריצה ממוזרת ובהיזק מסויים לשמע דיבורים על אונס, הרי שזוהי עבירה הגוררת תוצאות המורות ביותר, לא אחת נגרם מותה של הנאנסת תוך כדי ביצוע האונס מחמת התנגדותה, או מחמת אלימות יתירה של האנס. לעיתים נרצח אדם הנמצא במקום ומנסה לעזור לקורבן. בכל יתר המיקרים נגרמות לנאנסת חבלות גופניות ופגיעות נפשיות קשות.

בשנת 1974 נרצחה החיילת רחל הלר,

גופתה של ורד וינר במקום הרצח האנס נתפס

הגישה הנקוטה בחברה היא, כי האשה תמיד אשמה, כי היא שרצתה והביאה על עצמה את האונס. דעה זו היא הגורמת לקורבנות רגשות-אשמה חסרי בסיס, הסכירו המרכזות. לדעתן רוב האנשים בוחרים את הזמן והמקום שבו יבצע את האונס, והקורבן היא פשוט האשה הראשונה הנקלעת למקום בזמן המתאים. אשה כזו אינה אשמה במה שקרה, אך

מ. זיב, מוציודג אמיר תוך-שכונתי, תוך-גייל

גם במיקרים כאלה נכנסת לפעמים הקורבן לחרדה ולדיכאון ומאשימה את עצמה בכך שעשתה קיצור-דרך בסימטה אפילה, או בכך שהלכה לבדה ברחוב חשוך. כדוגמה הביאו מיקרה של בחורה צעירה, סטודנטית באוניברסיטת תל-אביב, אשר בליל הורף אחד קיצרה את דרכה למעונות ועברה בשביל חשוך. גבר שארב לה אנס אותה. הבחורה לא סיפרה על כך לאיש. היא סבלה בשקט ואחרי שבועיים התיאבדה. במכתב שהשאירה אחריה סיפרה על המיקרה בפעם הראשונה.

נשים שהותקפו יותר מפעם אחת במשך חייהן, ויש נשים כאלה, מרגישות רע במיוחד. הן חוששות שמא יש משהו בהן פגום או בהתנהגותן המגרה גברים לתקוף. הן מתביישות בכך ומרגישות פחד וחרדה. נערה כזו, כבת 16, אשר בילדותה הותקפה על-ידי סוטה-ימין, יצאה לביילוי עם גבר נשוי ומבוגר שהכירה במקום עבודתה. הם עלו לדירה שהיתה ברשותו